

Zápis z jednání Odborné komise pro důchodovou reformu (OK)

Datum: 19. června 2014, 13:00
Místo: MPSV, Na Poříčním právu 1, Praha 2, Klub
Přítomni: viz příložený seznam

XX

Předseda zahájil čtvrté jednání OK a vyzval přítomné k vyslovení případných připomínek k programu jednání. Žádné připomínky nezazněly. Program tak byl přijat v této podobě:

1. Zahájení, představení nových členů a dalších účastníků jednání.
2. Schválení zápisu z minulého jednání.
3. Uvedení podkladů zveřejněných na webu OK.
4. Uvedení dopisu předsedy.
5. Kritéria, pilíře, spravedlnost ... a jak dál (prezentace - Potůček).
6. Pracovní týmy (prezentace – Hampl).
7. Informace o technickém zabezpečení OK (sekretariát).
8. Různé.

Na výzvu předsedy se postupně představili nově přítomní. Někteří využili příležitosti také k představení své vize reformy.

p. Šabatová uvedla, že se z pozice veřejné ochránkyně práv zajímá o důchodovou reformu a předpokládá výskyt spíše drobnějších problémů, nežli problémů koncepčních.

p. Zámečník zmínil, že vždy kritizoval poslední reformu důchodového systému. Uvedl, že dle jeho názoru by měl být druhý pilíř zachován, ale měl by být založen na existenci státního fondu. Konkrétní řešení by navrhoval hledat v zahraniční dobré praxi.

p. Valenčík představil své pojetí důchodového systému jakožto primárně systému penzijního pojištění, který je založen na solidaritě mezi těmi, kteří mohou být produktivně činní a těmi, kteří nemohou být produktivně činní. Základem systému by tak měl být I. pilíř, který může být plně zásluhový a v dlouhodobé perspektivě by mohl být nejspolehlivějším nástrojem zhodnocování úspor na stáří. Fondový pilíř mimo třetí dle jeho názoru není potřeba.

p. Wichterlová jménem *České ženské lobby* deklarovala zájem o postavení žen v důchodovém systému a v jeho reformě.

Předseda vyzval přítomné k vyjádření případných připomínek k zápisu z minulého jednání. Žádné připomínky nezazněly.

p. Ročejdlová představila webovou stránku OK a její strukturu.

Předseda informoval o zásadách zveřejňování podkladů k jednání na webových stránkách OK. Uvedl, jaké materiály již byly zveřejněny. Poprosil účastníky, aby své podklady posílali na e-mailovou adresu sekretariátu (sekretariatOK@mpsv.cz), který je podle přijatých pravidel rozešle členům OK. Zároveň je poprosil, aby v e-mailu uváděli, zda souhlasí se zveřejněním materiálů na webu OK, či zda jde o materiál určený pouze pro členy OK. Zasláné dokumenty by měly pro přehlednost ctít doporučený formát (*autor, případně instituce; datum; souhrnná charakteristika; vlastní dokument*). Upozornil na nově připravovanou složku dokumentů na webových stránkách OK, a sice složku politických preferencí aktérů. Zdůraznil, že představy o směřování důchodového systému jsou značně

diferencované a je třeba si o nich udělat přehled. Znovu proto poprosil o zaslání těchto materiálů. Sociálním partnerům, kteří tak již učinili, poděkoval.

p. Ročejdlová představila stávající třídění dokumentů na webových stránkách OK.

Předseda ještě doplnil, že všechny materiály prezentované na jednání OK budou zveřejňovány automaticky. Informoval, že účastníci mají možnost se vyjadřovat ke zveřejněným podkladům, a to nejen formou diskuse na jednáních, ale také formou písemných reakcí, které pak budou rozeslány a také mohou být zveřejněny.

p. Opálka vyjádřil obavu, že OK překračuje svůj Mandát, v němž je stanoveno šest hlavních úkolů, k nimž by měla být upřena pozornost a které by měly být rychle splněny. Diskuse ohledně představ politických stran může tuto pozornost odvádět. Hledání systémového řešení by mělo být případně hledáno až po splnění zadaných úkolů.

Předseda uvedl, že rozumí obavě p. Opálky a částečně ji i sdílí. Na druhé straně však spatřuje v dosavadních diskusích cestu k úspornému a efektivnímu řešení úkolů daných Mandátem. Zdůraznil význam širšího kontextu. Vyslovenou obavu p. Opálky interpretoval jako výzvu pro všechny účastníky OK, aby se s vědomím širších souvislostí věnovali zadaným úkolům.

p. Fiala navrhl zřízení elektronického diskusního fóra pro sdílení krátkých námětů.

Předseda zareagoval slibem, že návrh bude zvážen.

Předseda uvedl svůj druhý otevřený dopis adresovaný členům OK. V dopise vyjádřil své přesvědčení, že diskuse OK by měla být vedena v mantinelech věcné a korektní debaty. Dále přednesl svou prezentaci „Kritéria, pilíře, spravedlnost ...a jak dál“. Představil hlavní hodnotová kritéria posuzování důchodového systému a jejich vztah k jednotlivým pilířům.

p. Hampl upozornil, že v případě solidarity jde i o vyrovnání dluhu vůči minulým generacím. Kritérium solidarity se tak týká také závazku, dluhu vyplývajícímu z mezigenerační smlouvy. Upozornil na potřebu definování hodnoty zásluhovosti a zdůraznil význam zásluh v podobě investic do budoucí generace. Co se týče II. pilíře, měli bychom upřesnit, že jde o zásluhovost se státní dotací. Zásluhovost s dotací spatřuje také v případě III. pilíře. Z hlediska udržitelnosti veřejných financí zmínil problém nejistoty demografických prognóz. Uvedl několik připomínek k formulaci hodnotových kritérií, která prezentoval předseda p. Potůček.

Následující tabulka představuje prezentovaná kritéria se zapracovanými připomínkami p. Hampla.

Pilíře:	I	II	III
Kritéria:			
Důstojný život důchodců	Ústava – mezigenerační smlouva vnitrogenerační a mezigenerační solidarita	Pojištěný jedinec	Pojištěný jedinec (fakultativně i zaměstnanec)
Zásluhovost (ekvivalence)	Relativní; nález Ústavního soudu, chybí zohlednění investic do lidského kapitálu – děti	Absolutní s dotací vyvádějící prostředky z I. pilíře	Absolutní s dotací: stát + zaměstnavatel + slevy na daních – solidarita naruby

Narovnání transferů mezi rodinou a společností	Investice - péče o děti a náklady jako příspěvek pečovateli	Vyvádí část výnosů z investic rodin do lidského kapitálu v I. pilíři	Rodiny s dětmi a domácnosti s nižšími příjmy dotují ty, co si mohou dovolit spořit
Udržitelnost veřejných financí	Nastavení příspěvků státu a pojištěnců: úhrada náhradních dob, platby zaměstnanců, zaměstnavatelů a OSVČ, demografie a ekonomický růst: reprodukce populace, produktivita práce a kapitálu	Vyvádění 3 % prostředků z I. pilíře	Příspěvky státu + slevy na daních

p. Fiala formuloval tři otázky, ke kterým by měly být formulovány jednoznačné odpovědi. Je třeba si ujasnit, zda součástí reformy budou i vdovské, sirotčí a další důchody. Dále je třeba ozřejmit, zda důchodový systém po reformě bude reflektovat odlišné průměrné délky dožití, a to jak z pohledu vzdělanostní disproporce, tak genderové disproporce, protože vzdělanější občané a ženy mají vyšší naději na dožití.

p. Opálka navrhl rozdělit jednání OK na pracovní část a část seminářů. Pro prezentace příspěvků členů OK by dle jeho názoru bylo možné vyhradit celý den a diskutovat o nich. Pracovní část by však měla být oddělena. Upozornil, že variant řešení je na stole mnoho, ale OK by se měla soustředit na svých šest úkolů.

p. Kučera doporučil definovat, co to je „důstojný život důchodců“. Vyjádřil názor, že pokud máme toto kritérium zahrnout, musíme si stanovit pracovní definici.

p. Maxová podpořila názor p. Opálky a upozornila, že OK má pouze měsíc času na vypracování zprávy pro vládu ČR a podotkla, že stále nebyla vypracována legislativní analýza rizik spojených s rušením II. pilíře.

Předseda pokračoval ve své prezentaci a zdůraznil význam hodnoty spravedlnosti. V této souvislosti zmínil několik aspektů spravedlnosti obsažených v důchodovém systému. Uplatnění hodnoty spravedlnosti lze spatřovat ve způsobech, jakými jsou konstruovány následující aspekty důchodového systému: náhradový poměr penzí k výdělkům, solidarita bezdětných osob s osobami pečujícími o děti, společný příjem partnerů z výdělků vs. penze vypočítaná individuálně, vnitrogenerační a mezigenerační solidarita. Úspěch důchodové reformy je podle předsedy podmíněn vytvořením přehledného systému. Česká veřejnost se totiž zdá být zmatena jeho složitostí a uživatelskou nepřívětivostí. Výzvou pro budoucnost je také zvyšování finanční, občanské i sociální gramotnosti občanů. Zdůraznil, že pro vytvoření návrhu dílčí změny systému je nutné formulovat dlouhodobější představu o jeho budoucí podobě. Poprosil proto znovu představitele politických stran, aby se při formulaci politických preferencí pokusili zformulovat také své dlouhodobé preference a představy, které budou překračovat rámec volebního období.

p. Opálka zareagoval na tuto výzvu. Domnívá se, že ve správě výkonného týmu první Bezděkovy komise takové představy už formulovány byly a v případě ČSSD je není třeba měnit, upravit lze pouze parametry. Uvedl, že by se členové OK měli sjednotit na demografických a ekonomických

parametrech. Upozornil však také na skutečnosti, že v případě Bezděkovy komise se ukázalo, že tehdejší parametry, se kterými se pracovalo, pak v realitě nenastaly.

Předseda uvedl, že na technickou diskusi teprve dojde.

p. Zámečník navrhl používat matematický aparát, stávající prognózy ekonomického růstu a upozornil na jeho reálné meze. Doporučil přihlídnout k úrokovým tabulkám Světové banky. Též upozornil, že počet narozených dětí nelze automaticky spojovat s jejich další produktivitou. Navrhl navázat údaje o vychovaných dětech na jejich následnou produktivitu, protože bychom neměli podporovat například lidi, kteří vychovali recidivisty.

p. Fiala poznamenal, že u demografických projekcí je důležité pohlížet na stanovenou hranici stáří. Mnoho projekcí například operuje s konstantním důchodovým věkem 65 let, což může být zavádějící a předpokládaný nárůst poměru důchodců vůči produktivnímu obyvatelstvu proto nemusí být až tak hrozivý.

p. Hampl zareagoval na p. Zámečníka a zdůraznil, že prognózy jsou založené na modelových propočtech a nemusí se reálně naplnit. Vyjádřil názor, že investice do budoucí generace jsou těmi nejstabilnějšími a nejvíce vázanými k území ČR.

p. Jára upozornil, že co se týče poměru důchodců vůči produktivnímu obyvatelstvu, tak na tom ČR není nejhůře. Například v Německu tvoří osoby 65+ 20,6 % obyvatelstva, v ČR je to pouze 16,2 %. Vyjádřil názor, že 3 % vyvedená z I. pilíře do II. pilíře byla tvořena v podstatě daněmi z vyplacených mezd, tedy by měly patřit celé společnosti a neměly by být použity pro individuální důchodové zabezpečení.

p. Hampl představil návrh na ustanovení pracovních týmů OK vázaných na plnění konkrétních úkolů OK. Pracovní týmy budou ustanoveny ve znění Statutu, článek 5, složený budou v souladu s Mandátem z členů OK a z přizvaných odborníků. Za činnost týmů bude odpovídat pověřený vedoucí, kterým bude jeden ze stálých členů OK. Schůzky by měly být svolávány operativně, častěji než jednání OK. Jejich hlavním úkolem by měla být příprava podkladů, které budou projednávány na jednání OK. Konkrétně by týmy měly formulovat podrobné definice jednotlivých cílů a definovat klíčové parametry. Na základě toho pak bude možné zadávat požadavky na datové zdroje a analýzy úřadům státní správy a dalším institucím (MF, MPSV, ČSSZ, ČSÚ, ČNB ...). Pracovní týmy vypracují seznam úkolů a dílčích aktivit, které se stanou součástí plánu postupu prací. Pravidelně pak budou informovat o své činnosti na jednání OK. Termíny schůzek týmů bude sekretariát uveřejňovat ve sdíleném harmonogramu.

Dále přednesl věcný návrh na ustanovení jednotlivých týmů:

- tým 1 – ukončení II. pilíře a parametry III. pilíře,
- tým 2 – důchodový věk a valorizace důchodů,
- tým 3 – komplexní systémové analýzy, zásluhovost a transfery mezi rodinami a státem.

Návrh vychází z představy, že zpočátku by mělo být ustanoveno raději méně týmů, a to s ohledem na zájem některých členů pracovat na více tématech. V průběhu prací je možné dle potřeby týmy rozdělit dle jednotlivých témat, či ustanovit nové týmy pro dílčí témata.

Předseda navrhl pro termín první schůzky pracovních týmů příští čtvrtek a vyzval přítomné k diskusi vázané k ustavení těchto týmů.

p. Kubátová jménem zástupců MF doporučila, aby ukončení II. pilíře a případné změny III. pilíře nebyly oddělovány a byly diskutovány pokud možno dohromady. Vybídla členy OK k opatrnosti, protože reforma systému z roku 2013 byla poměrně obsáhlá a systém se ještě neusadil. Další změny je proto třeba důkladně promyslet a velké změny by nemusela být žádoucí. Co se týče ukončení II. pilíře, uvedla, že zástupci MF zaznamenali žádost na Ústavní soud o posouzení ústavnosti některých kroků. V souvislosti s touto žádostí poprosila o její rozšíření na celou problematiku ukončení II. pilíře, i co se týká zásahů do smluv a do činnosti penzijních společností.

p. Valenčík doporučil shromáždit informace o účastnících II. pilíře. Vyjádřil své nedávné překvapení nad zjištěním, že nejde pouze o mladé lidi, ale také starší občany. Navrhl jednat s penzijními společnostmi o rozumném převedení tohoto pilíře do III. pilíře.

p. Kantor jménem APS pozitivně ohodnotil ustanovení pracovních týmů a tematické sloučení diskusí o II. a III. pilíři. Uvedl, že APS informace o věkovém složení účastníků II. pilíře nemá. Vyjádřil předpoklad, že zastoupení starších osob ve II. pilíři je dáno tím, že byl nastaven časový limit pro vstup osob starších 35 let. Předkládá proto, že mladší ročníky se vstupem raději vyčkávaly na vývoj situace.

p. Jára upozornil, že v pondělí už byl v Poslanecké sněmovně projednáván zákon o dani z příjmu a případné změny v důchodovém systému tak nebude možné do tohoto zákona promítnout.

Předseda interpretoval diskusi jako souhlas s navrhovaným ustanovením týmů a konstatoval, že převládá konsensus ohledně tematického sloučení diskusí o II. a III. pilíři. Upozornil však, že zrušení II. pilíře je z hlediska politického zadání činnosti OK prioritním úkolem. Otázal se přítomných, zda jim pro první setkání pracovních týmů vyhovuje termín 26. 6. od 13:00.

p. Samek namítl, že jde o důležité téma, které by mělo být projednáno co nejdříve, ideálně ihned. Upozornil, že diskusi o II. a III. pilíři nelze v žádném případě oddělovat. Ohradil se vůči myšlence možného pozdějšího dělení týmů do dílčích témat. Počet týmů by podle jeho názoru měl být co nejnižší a byrokratizace práce by měla být omezena na minimum. Navrhl, aby se první tým scházel na MF, kde je většina relevantních odborníků.

p. Sklenák zdůraznil, že setkávání týmů by mělo být efektivní a mělo by se v jejich rámci diskutovat nad konkrétními expertízami a daty. Ohradil se vůči představě, že by se týmy měly setkat pouze za účelem svého ustanovení a vytvoření plánu své práce. Vyjádřil názor, že diskutovat by se mělo až ve chvíli, kdy budou k dispozici odborné výstupy, legislativní analýzy, analýzy uzavřených smluv, analýzy rizik a možných dopadů a podobně. V případě záležitostí, které není nutné projednávat osobně, navrhl využívat elektronickou poštu či jiné komunikační kanály.

p. Maxová zopakovala svůj dotaz adresovaný Úřadu vlády a požádala jeho zástupce o vyjádření ke stavu zpracování legislativní analýzy, která byla zadána před čtrnácti dny. Zdůraznila, že tato analýza je momentálně prioritní a nelze bez toho pokračovat v práci. Vyjádřila názor, že pro diskuse o ukončování II. pilíře je nutné mít vypracované ohodnocení všech právních rizik dopadů, které nebudou zahrnovat pouze Ústavu, ale také oblast vlastnického práva, a to jak z hlediska účastníků, tak také fondů a státu. Tento svůj požadavek formulovala jako úkol pro Úřad vlády.

Předseda informoval, že se obrátil s dotazem na předsedu Ústavního soudu, Pavla Rychetského, zda by bylo ze strany soudu možné vypracovat judikativní nezávazné vyjádření k možným způsobům ukončení II. pilíře. Dotaz byl jednoznačně zodpovězen tak, že nikdo z členů Ústavního soudu takovéto stanovisko nevydá, poněvadž to odporuje etickým zásadám práce soudců Ústavního soudu a daný soudce by se automaticky vyloučil z jakéhokoliv dalšího jednání v dané záležitosti, v případě, že by se

po přijetí patřičného zákona někdo na Ústavní soud obrátil. OK proto nemůže pracovat s žádným předběžným vyjádřením Ústavního soudu.

p. Ondroušek jménem Úřadu vlády informoval přítomné, že se analýza zpracovává a do několika dní by měla být hotova a rozeslána, pravděpodobně se tak stane v pondělí.

P. Maxová vznesla dotaz, co všechno bude analýza obsahovat.

P. Ondroušek odpověděl, že analýza by se měla týkat tří zadaných témat.

p. Maxová zažádala o rozšíření analýzy dle svého dřívějšího vyjádření.

p. Šabatová navázala na předsedu a potvrdila, že z důvodu neexistence průběžné kontroly ústavnosti skutečně není možné, aby se kdokoliv z Ústavního soudu vyjádřil, a jakákoliv zadaná analýza bude pouze indikativní, protože nikdo nemůže předpovědět, jak by soud mohl rozhodnout. Doporučila obrátit se na vícero ústavních právníků.

p. Hampl se vrátit k tématu organizace pracovních týmů a odůvodnil svůj návrh svolat všechny týmy 26. 6. v časové souslednosti. Uvedl, že návrh svolat týmy na jedno místo a časově hned po sobě byl motivován skutečností, že řada členů OK vyjádřila zájem účastnit se vícero týmů. Týmy by se proto měly scházet v jeden den na jednom místě, aby členové OK mohli v případě svého zájmu navštívit všechny týmy. Vyjádřil názor, že pracovní týmy mohou začít pracovat v podstatě ihned, protože všichni členové OK, kteří měli zájem o účast v pracovních týmech, už své preference vyjádřili. Zároveň zdůraznil, že účast v týmech je otevřená a mohou se hlásit další zájemci. Uvedl, že hlavními úkoly týmů by teď mělo být zpřesňování cílů, vytvoření seznamu aktivit a plánu práce, aby byla vytvořena představa, na jaké termíny je práce OK vázána a co vše je třeba stihnout. Následně bude nutné nadefinovat parametry, aby bylo možné zadávat úkoly jednotlivým orgánům státní správy apod.

Předseda navrhl uspořádat setkání prvního týmu hned v pondělí.

p. Kubátová uvedla, že z hlediska MF pondělí možné není a reálný se jí zdá dříve navrhovaný čtvrtek. Pro místo setkávání navrhuje MPSV, jelikož na MF není dostatek velkých prostor.

p. Sklenák nabídl v případě zájmu zajištění prostor v Poslanecké sněmovně. Vyjádřil svůj názor, že zatím není nutné se v pracovních týmech scházet, protože ještě nejsou k dispozici odborné analýzy. Interpretoval váhavá vyjádření Asociace penzijních společností z minulého jednání jako záležitost taktického vyčkávání. Od penzijních společností tak očekává, že budou reagovat až na konkrétní legislativní a jiné kroky. Tomu by navrhoval přizpůsobit také analýzu, která by měla být rozdělena do několika kroků. Předně by měla být uvažována legislativní změna parametrů a zastavení opt-outu, k čemuž je třeba znát případné důsledky. Na základě takové analýzy pak je možné diskutovat případné úpravy.

p. Maxová upozornila na reálná rizika individuálních žalob a znovu poprosila o vypracování legislativní analýzy.

p. Kantor zažádal kromě vypracování legislativní analýzy také o zpracování analýzy ekonomických dopadů. Uvedl, že i když se Ústavní soud odmítl vyjádřit, neměli bychom resignovat na získání nezávislého názoru, jehož potřebnost zdůraznil. Doporučil se obrátit na akademiky z právnické fakulty či z Ústavu státu a práva. Dále vyjádřil názor, že je třeba propočítat ekonomické dopady případných legislativních změn – jaké náklady to přinese účastníkům II. pilíře, s jakými dalšími efekty a škodami je třeba počítat.

p. Bartošek znovu upozornil, že bez jasného zadání se nemá smysl scházet. Uvedl, že je potřeba mít nejprve reálný návrh, jak je možné uzavřít vstupy do II. pilíře. Dále je třeba si ujasnit, jaké právní kroky je v tomto směru třeba učinit. Zdůraznil proto nutnost vypracování právního rozboru ukončení II. pilíře – tj. identifikovat možnosti a rizika, které z toho vyplývají. Zároveň zdůraznil potřebnost vypracování ekonomického návrhu, který se bude zabývat otázkou financování systému v perspektivě cca třiceti let, se základem v průběžném, I. pilíři. Je tak třeba zodpovědět otázku, zda je tento systém ufinancovatelný a kde by MF hledalo zdroje. Dále je třeba zodpovědět, jakými způsoby a jakými konkrétními nástroji je možné posilovat III. pilíř, motivovat jeho účastníky a podporovat princip zásluhovosti. Svůj návrh zakončil konstatováním, že dokud tyto materiály nebudou zpracovány, pracovní týmy nemohou pracovat.

p. Valenčík navrhl dvojí zadání pro právníky. Předně by mělo jít o návrh, jak zamezit novým vstupům do II. pilíře, a za druhé, jak zastavit platby stávajících účastníků. Následně je možné začít řešit, co udělat s prostředky v II. pilíři. Zdůraznil potřebu jednat s fondy.

p. Maxová upozornila, že ne všichni z 83 000 účastníků ve II. pilíři jsou účastní III. pilíře.

p. Bartošek navrhl zatermínovat vypracování analýz a pověřit jimi konkrétní odborníky.

p. Opálka doporučil inspirovat se Bezděkovou komisí, kde pracoval výkonný tým zpracovávající odborné podklady pro jednání komise. Podpořil návrh p. Valenčíka ohledně formulace zadání pro právníky. Informoval, že nedávno požádal ČSSZ o údaje o účastnících II. pilíře, protože má podezření, že II. pilíře se účastní také mnoho nezaměstnaných. Doporučil také, aby právní posudky zvažily, zda je relevantní, že při utváření II. pilíře zazněla veřejná politická varování, a to jak ke klientům, tak k jednotlivým bankám, které zřizují správcovské společnosti. Varování zněla v tom smyslu, že pokud dojde k jinému politickému složení, tak jdou zúčastnění do rizika, a to riziko tedy nesou sami za sebe.

p. Maxová znovu apelovala, že je potřeba vypracovat analýzy. Upozornila, že jedna vyhraná žaloba může znamenat lavinu dalších.

p. Hampl vyjádřil názor, že první pracovní tým už v podstatě pracuje, jelikož diskuse o ukončování II. pilíře už probíhají a byly k tomuto tématu vypracovány prvotní podklady. Vyzval představitele institucí veřejné správy, aby se přihlásili s relevantními analýzami, které mají k dispozici a zaslali sekretariátu OK všechna dostupná data.

Předseda upozornil, že není v silách OK provádět rozsáhlejší právní analýzy a v případě analýz ekonomických se bude OK muset opřít o analýzy expertů, správních či výzkumných institucí. Upozornil na existenci podkladů, které jsou k dispozici na webových stránkách OK. Slíbil, že bude vypracováno shrnutí toho, co již bylo zpracováno k tématu ukončení II. pilíře, a bude vypracován pracovní závěr z dosavadních diskusí.

p. Bartošek zdůraznil, že vláda od OK očekává vypracování zprávy založené na datech. Vznese proto dotaz, zda jsou jednotlivé resorty připraveny dodat věcné podklady.

p. Biskup z pozice vrchního ředitele *Sekce sociálně pojistných systémů* deklaroval, že odbor sociálního pojištění je samozřejmě připraven dodávat podklady a provádět kalkulace dalšího vývoje I. pilíře dle zadaných požadavků a parametrů. Upozornil rovněž, že jako vhodný podklad by mohla sloužit „Pojistněmatematická zpráva o důchodovém pojištění 2012“, kde je velké množství relativně aktuálních informací o současném důchodovém systému. Zpráva je k dispozici na webu MPSV.

p. Kubátová uvedla, že MF ČR již předalo OK všechna dostupná data o II. pilíři spolu s pracovním materiálem formulujícím jednotlivé varianty ukončení II. pilíře. Upozornila, že tato data obsahují také údaje o věkovém složení účastníků II. pilíře. Vyjádřila pochybnosti, zda je možné spárovat data o účastnících II. pilíře s informacemi, zda pobírají dávky v nezaměstnanosti. Dále informovala, že komparace II. a III. pilíře se momentálně zpracovává.

p. Bláha jakožto zástupce berní správy deklaroval, že GFŘ je připraveno na vyžádání poskytnout OK všechna dostupná data. Vyjádřil domněnku, že na základě struktury smluv, které mají k dispozici, by mohlo být možné spárovat data s daty o platbách. Z toho by se pak mohlo usuzovat, zda se jedná o neplatící subjekt, který je v jiném režimu, než v režimu zaměstnaneckého poměru či OSVČ.

p. Ondroušek informoval, že Úřad vlády vypracovává analýzy založené na sledování dopadů ze zemí jako je Polsko či Maďarsko a disponuje analýzami obdobného charakteru z oblastí typu solární energie a stavebního spoření. Tyto analytické podklady budou brzy zkompletovány a zaslány OK.

p. Hnyková vyjádřila své zklamání, že stále není k dispozici legislativní analýza.

p. Dolejš podpořil návrh p. Kantora, že by měly být osloveny nezávislé akademické autority. A navrhl získat kvalifikovaný nezávislý názor, zda je vhodné použít rychlou novelu na jednoduché věci, jako je zastavení opt-outu a zamezení vstupů nových účastníků.

p. Samek navrhl, aby OK zadala úředníkům MF komplexní úkol, aby identifikovali největší rizika spojená s rušením II. pilíře a formulovali představu, jak je možné je eliminovat podporou třetího pilíře, eventuálně navrhnout konkrétní opatření.

p. Kubátová upozornila na šíři takového zadání a na skutečnost, že ministerští úředníci nemohou sami o ničem rozhodovat. Navrhla řešit reformu jako komplexní balík opatření, aby byla eliminována právní nejistota účastníků.

p. Maxová vznesla dotaz adresovaný zástupcům ministerstev a úřadů, zda je jím jasné, co mají vypracovat.

p. Kantor vyjádřil názor, že je třeba zpracovat analýzu komplexně. Uvedl, že pokud budeme rušit druhý pilíř, měli bychom zlepšit třetí pilíř. OK by tak měla vytvořit promyšlený a ucelený návrh celého systému.

p. Sklenák shrnul předchozí náměty. Zkonstatoval, že je zaprvé třeba formulovat varianty zamezení vstupu dalších účastníků, spolu s tím je třeba identifikovat rizika jednotlivých variant a případné způsoby jejich eliminace, zadruhé je pak třeba určit, jakým způsobem by mělo být zastaveno vyvádění 3 %. Až budou tyto podklady vypracovány, je možné pokračovat v diskusích.

p. Opálka upozornil, že z I. pilíře jsou stále vyváděny peníze, čemuž by mělo být co nejdříve zamezeno.

p. Bartošek se dotázal zástupců MF, zda je jim jasné, které materiály by měly být do příštího jednání vypracovány.

p. Kubátová slíbila, že požádá kolegy z analýz o data o III. pilíři a o rozšíření již zasláných podkladů o II. pilíři. Upozornila, že není možné slučovat prostředky z II. pilíře s prostředky III. pilíře, protože jde o odlišné smluvní vztahy. Zopakovala, že ministerští úředníci nemohou sami rozhodovat.

p. Opálka navrhl nechat dál fungovat II. pilíř, ale zastavit vývod 3 % z I. pilíře. V takovém případě by II. pilíř byl nevýkonný a společnosti by samy nabídly klientům, aby přešli do III. pilíře.

p. Samek se dotázal přítomných, kdo by se klonil k variantě rušit naráz II. pilíř a reformovat III. pilíř a kdo by se klonil k variantě postupných kroků.

Většina přítomných vyjádřila souhlas s první variantou.

p. Samek proto navrhl zadat MF úkol hledat smysluplnou kompenzaci pro účastníky II. pilíře, která by je motivovala k dobrovolnému přechodu do III. pilíře. Dále navrhl zadat úkol popsat ta rizika a ty úkoly, které je třeba legislativně zabezpečit při ukončování II. pilíře. Upozornil, že rozpracování jedné varianty řešení neznamena, že o ní úředníci rozhodují. Pouze plní stanovené zadání.

p. Bartošek požádal o data, kdo je v II. pilíři a poprosil o jejich spárování s rodnými čísly.

p. Kubátová a **p. Bláha** ubezpečili přítomné, že navržené podklady dodají.

p. Bláha se dotázal, zda pracovní týmy budou mít své koordinátory, kterým bude třeba zasílat podklady.

Předseda požádal účastníky, aby do doby ustavení pracovních týmů zasílali své podklady sekretariátu OK.

p. Hampl poprosil GFŘ také o údaj, kolik účastníků II. pilíře spadá do nízkopříjmových skupin.

p. Bláha zareagoval, že si není jistý, co vše je v tomto ohledu možné. Upřesnil, že GFŘ může dodat pouze údaje o tom, kdo platí a kdo ne, ale údaje o nezaměstnanosti apod. nemá.

Předseda uzavřel diskusi a navrhl zájemcům o účast v prvním pracovním týmu, aby po jednání pokračovali v diskusi. Oznámil, že ve čtvrtek 26. 6. od 13:00 se postupně sejdou zbývající dva pracovní týmy, jak byly navrženy. Sekretariát rozešle technické informace a harmonogram. Uvedl, že k účasti na pracovních týmech se členové stále mohou hlásit.

p. Samek požádal sekretariát o rozeslání seznamu lidí přihlášených k jednotlivých skupinám. Uvedl, že kdo se chce ještě připojit, má se ozvat.

Předseda informoval přítomné, že obdržel dopis od p. Kalouska s informací o tom, že si vyžádal setkání s paní ministryní Marksovou, na kterém by měla být vyjasněna pozice zástupců politických stran v OK s tím, že by uvítal i jeho přítomnost při tomto setkání. Dokud k setkání nedojde, p. Kalousek se nebude účastnit jednání OK.

Předseda ukončil jednání a slíbil formou dodatku k zápisu informovat členy OK o nabídkách spolupráce s ní, které obdržel od různých institucí.

XX

Dodatek k zápisu – nabídky spolupráce:

- Lineární bilanční model transferů mezi rodinami a státem (Česká zemědělská univerzita, fakulta provozně-ekonomická Praha)
- Podpora neveřejné a nemedializované komunikace OK s dalšími odborníky, i jiné formy spolupráce možné (Financial Progress group a.s., Praha)
- Výzkum zdraví, stárnutí a penzí v Evropě. Infrastruktura SHARE (CERGE-EI Praha)

XX

Termíny setkání pracovních týmů (zpřesněno na základě diskusí po jednání OK)

26. června 2014 od 13:00 – třetí tým (systém. analýzy, zásluhovost a transfery mezi rodinami-společ.)
26. června 2014 od 14:30 - druhý tým (důchodový věk a valorizace důchodů)
3. července 2014 od 11:00 – první tým (ukončení II. pilíře a nastavení parametrů III. pilíře)

Termín nejbližšího dalšího jednání OK:

3. července 2014 od 13:00 – všichni členové odborné komise - MPSV, „Klub“ v přízemí budovy
--

Zapsala: Petra A. Beránková
Vidoval: Martin Potůček

Přílohy

Konvence členění pracovních týmů OK pro důchodovou reformu, stav k 26. 6. 2014

Č.	Název pracovního týmu	Realizace cíle mandátu č.	Vedoucí	Asistence sekretariátu OK	Termíny jednání
1.	Ukončení II. pilíře a nastavení parametrů III. pilíře	3 a 5	Vít Samek	Markéta Havelková	3. 7. od 11 h
2.	Důchodový věk a valorizace důchodů	1 a 2	Tomáš Kučera	Markéta Ročejdlová	10. 7. od 13 h
3.	Kompletní systémové analýzy, zásluhovost a transfery	4, 6 a částečně 5	Otakar Hampl	Petra A. Beránková	3. 7. od 9 h 10. 7. od 10 h

Posouzení ústavnosti ukončení II. pilíře - podklad k zadání

Martin Potůček, předseda Odborné komise pro důchodovou reformu, 27. 6. 2014

Ukončení II. pilíře je politickým zadáním vlády

Koaliční smlouva:

„Sloučíme II. a III. pilíř. Zastavíme vyvádění prostředků z průběžného důchodového pilíře.“

Programové prohlášení vlády:

„Vláda připraví detailní návrh na ukončení důchodového spoření při respektování vlastnických práv jeho účastníků a dále komplexní a vzájemně provázaný souhrn konkrétních návrhů na změny v důchodovém systému...“

Kritéria realizace ukončení II. pilíře:

- Respektování vlastnických práv účastníků
- Změny zákonů navazující na ústavní pořádek ČR
- Sledování souvislostí ukončení II. pilíře s principy uvažovaných změn III. pilíře
- Svobodné rozhodnutí účastníků o tom, jakou alternativu užití uspořené finanční prostředky zvolí (jedna alternativa bude vybrána jako default option)
- Dosažitelný politický konsenzus při formulaci navrženého řešení

Diskutované alternativy ukončení II. pilíře:

Pro všechny alternativy platí, že účastníkům bude ukončeno vyvádění části jejich příspěvků na sociální pojištění ve výši 3 % z prvního pilíře. Účastníkům se zvýší pojistné odváděné do I. pilíře zpět na původní výši 28 %.

- II. pilíř bude bez dalších legislativních změn ponechán svému osudu, účastníci by pak do něj ukládali tak jako dosud 2 % ze svých prostředků, dostali by možnost výstupu z II. pilíře.
- Účastníkům II. pilíře se zvýší příspěvek odváděný z jejich prostředků ze 2 na 5 %, získali by možnost odchodu, příp. možnost změny výše svého příspěvku.¹
- II. pilíř bude za podmínek stanovených zákonem ukončen. Účastníci budou moci využít některou z následujících možností či jejich kombinací, jak naložit s uspořené prostředky:
 - nechají si vyplatit všechny uspořené prostředky v hotovosti²

¹ Varianta 1 pracovního podkladu MF „Ukončení důchodového spoření (tzv. II. pilíř)“.

- přejdou se všemi uspořené prostředky do III. pilíře³
- prostředky, které nebudou do stanovené doby převedeny na základě rozhodnutí účastníka do III. pilíře nebo vyplaceny v hotovosti, bude s nimi naloženo způsobem uvedeným v § 9a odst. 2 a 3 zákona č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření.⁴

Prameny

- Jak zrušit důchodové spoření. Subkomise pro důchodovou reformu Sociální komise ČSSD. Praha, únor 2014. Zpracoval Vít Samek.
- Ukončení důchodového spoření (tzv. II. penzijní pilíř). Pracovní materiál Ministerstva financí ČR, odboru Finanční trhy II, obsahující základní nástin možných způsobů ukončení II. pilíře.

² První z možností uvažovaných ve Variantě 2 pracovního podkladu MF „Ukončení důchodového spoření (tzv. II. pilíř)“.

³ Druhá z možností uvažovaných ve Variantě 2 pracovního podkladu MF „Ukončení důchodového spoření (tzv. II. pilíř)“.

⁴ Penzijní společnost vrátí správci pojistného část výnosu pojistného připadající na poplatníka. Výnos pojistného připadající na poplatníka vrácený správci pojistného se stane z 60 % příjmem státního rozpočtu a tato část se poplatníkovi započítá na jeho úhradu pojistného na důchodové pojištění. Zbylou část správce pojistného vrátí účastníkovi důchodového spoření do 15 dnů ode dne, kdy obdrží příslušnou částku od penzijní společnosti.

Seznam přítomných

Jméno	Instituce
Jan Bartošek	KDU-ČSL
Petra A. Beránková	Sekretariát OK
Jiří Biskup	MPSV
Radim Bláha	GFŘ
Jiří Dolejš	KSČM
Tomáš Fiala	VŠE
Otakar Hampl	MZe
Jitka Hejduková	SP
Jana Hnyková	ÚSVIT
Pavel Hollmann	ČNB
Miroslav Jára	ASO
Vilém Kahoun	ČSSZ
Milan Kantor	APS
Aneta Karlíková	MF
Filip Král	ČAP
Irena Kubátová	MF
Tomáš Kučera	Přf UK
Zdeněk Linhart	MPSV
Tomáš Machanec	MPSV
Radka Maxová	ANO
Marek Ondroušek	ÚV
Miroslav Opálka	KSČM
Marie Oujezdská	NCPR
Zdeněk Pernes	RSČR
Martin Potůček	Předseda OK
Libuše Randová	GFŘ
Markéta Ročejdlová	Sekretariát OK
Vít Samek	ČMKOS
Roman Sklenák	ČSSD
Radovan Svoboda	Sekretariát OK
Anna Šabatová	KVOP
Terezie Štyglerová	ČSÚ
Radim Valenčík	VŠFS
Josef Valvoda	MF
Jitka Vítková	KZPS
Petr Vrána	GFŘ
Lada Wichterlová	ČŽL
Miroslav Zámečník	